

BÁCSKAI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

AZ ORSZÁGOS KERESZTÉNYSZOCIÁLIS SZÖVETSÉG BÁCSMEGYEI HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Helyben házhoz hordva negyedévre . . . 1 kor. 80 fill.
Vidéken postán küldve negyedévre . . . 3 kor. 60 fill.

Egyes szám ára 2 fillér.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. VERÉB GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Szabadka, IV., Rakóczi-utca 20. sz. Telefonszám 300.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Hirdetések arszabály szerint.

A magyar kereskedő.

Németországban vagy Angolországban nagyon megtisztelő cím az, ha valaki „kereskedő”. Ezekben az országokban is szép foglalkozás az ügyvédkezés, az orvosi, mérnöki vagy tisztviselői foglalkozás — de mindezeknél szebb, tekintélyesebb az, aki kereskedő. A berlini „Kaufmann” szívesen látott tagja a német társadalom legelőkelőbb osztályainak.

Nálunk sem vetik már meg a kereskedőt úgy, mint egy-két évtizeddel ezelőtt megvetették. Vannak már magyar kereskedők is, akiknek meg van engedve, hogy családjaikkal a juristák között, sőt a vármegyei fényes bálakon is megjelenhessenek. Ha elég vagyonos a magyar kereskedő, akkor még a közéletben is juttatnak neki szerepet, sőt beiratkozhatik egy kis protekcióval a gentry kaszinóba is.

Ez a kis különbség van a magyar kereskedő és más más művelt nemzetek kereskedői között. A magyar ur, nem kereskedik. Eladja a saját birtokán termelt gabonát a saját zsidójának. Ő csak ezt az egy kereskedőt ismeri. Ha jól megy dolga, nem törődik azzal sem, hogy talán valamivel olcsóbbért adta oda a gabonát, mint amennyit mástól kapott volna érte, mert ha utóbb pénz dolgában megszorul, nem lesz kénytelen idegen ajtókön kopogtatni, készséggel kerit neki pénzt az ő zsidója, aki a gabonát is megvette tőle.

Ez a magyar kereskedelem. Van aztán még Magyarországon olyan kereskedő is — az említettek kivül, mint teszem azt, Kornfeld, Láncoz, Beck vagy Sándor Pál, — ezek azonban már nem kereskedők, hanem urak, akikhez csak a kereskedők járnak kölcsönösként, — a bankok, az ügynökök, a gabonások és az erdőkirályok. Ezek főrendiházi tagok, vagy legalább is országgyűlési képviselők, az az üzleti haszon, mely az ő kezükbe jut, egyenrangú azzal az üzleti haszonnal, melyet a hitbizományi birtokok urai élveznek nagy ingatlanai után. Az a kereskedő, aki fogyasztó közönséggel közvetlenül érintkezik, aki a közvetítés hasznáiból akar Magyarországon megélni, a magyar társadalomban nem élvezhet olyan közbecsülést, amilyen a kereskedői foglalkozást minden művelt országban megilleti.

Alkalomszerű most ezzel a kérdéssel foglalkozni, mert Verein Berliner Kaufleute képviselői már eltávoztak Budapestről és most magunk között maradtunk, idegen ember nem hallja meg a szavunkat.

Miért nem részesül a kereskedelem Magyarországon, — különösen ez idő szerint — olyan közbecsülésben, mint más országokban? Azért, mert a magyar kereskedők túlnyomó része a rendezetlen felekezeti viszonyok között élők közül kerül ki.

Eddig egyetérténék az ugynevezett „elfogulatlan” sajtó véleményével; de nem érthetünk egyet az utolsó tételből levont következtetésekkel.

Nem az az oka, hogy a kereskedelemtől a magyar irtózik, mert zsidók is kereskedők, hanem azért, mert a kereskedelemben való boldoguláshoz ma talmudi lelkiismeret kell, aminek eltanulására magyar ember alkalmatlan. A piszkos, tisztességtelen verseny, a vevővel szemben tanusított eljárás, (vagy túlmagas árat fizettet, vagy hogy a jövőben fiztethessen veszteséggel ad neki árut), a kereskedelmi cikkek beszerzési forrásának és módjának meg nem válogatása ma a magyarnak csufolt kereskedelmet megfosztották attól a nimbustól, mely a külföldön övezi. A mi kereskedelmünk túlnyomó részének még galíciai szaga van, s ez az, amért magyar és keresztény ember Magyarországon a kereskedelemtől irtózik.

Meg azután irtózik a magyar ember a kereskedelemtől azért is, mert tudja, hogy vállalatának, ha kezdő vállalat, a zsidó kereskedelem összetartása mindenben gátat fog emelni. Ahhoz pedig kevés magyarnak van meg a lelkiismeretlensége, hogy bukások, néhány hónapi börtön révén szerezzék meg azt, amit a tisztességes kereskedelem révén megszerezni nem tud.

Mi azonban ebből nem azt a következtetést vonjuk le, hogy keresztény ne legyen kereskedő. Sőt ellenkezőleg legyen és iparkodjék a magyar kereskedelemnek megszerezni azt a nimbust, mely a külföldi kereskedelmet övezi. Eljen okosan, mértékletesen, érje be kevés haszonnal, s ennek is egy részét fordítsa üzletének gyarapítására. Szóval ne tekintse a kereskedelmet csupán meggazdagodási eszköznek, mint a zsidók, hanem nemes,

nemzetbaldogító hivatásnak. Ezzel eléri majd, hogy hazaszeretete által ösztökélve, még nélkülözések árán is megteremtí a tiszta, a fajmagyar kereskedelmet.

Akkor majd meglátja a magyar kereskedelem, hogy a legmagasabb körök termeinek ajtói is nyitva lesznek előtte, különösen, ha megszerzi magának az alapos szakismereteken kívül az általános műveltséget, amelyre ma már minden társadalmi osztályban elkerülhetetlenül szükség van.

Hogy azonban félre ne érthesse bennünket, nem azt mondjuk mi ezzel, hogy nincs jó zsidó kereskedő. Van bizony és ezek érzik is, hogy a keresztények nem tüntetnek vele szemben csak azért, mert zsidó. Az ilyen zsidó kereskedőknek azonban kötelessége lenne, hogy fajrokonait a tisztességes kereskedés útjára kényszerítsék minden eszközzel, még a híres zsidó szolidaritás megtagadásának a révén is.

Nem építik a külterületi utakat.

— Megsemmisített eljárás. —

A külterületi utak ügye, különösen pedig a külterületi utak kiépítésére megtartott árlejtés eredménye nagy vitákra adott okot úgy a közigazgatási, mint a törvényhatósági bizottságban. Klinker vagy makadám, a közgyűlésen ez volt a jelszó; a vállalkozók körében meg a vállalkozók nevei körül forgott a társalgás.

A közigazgatási határozatot Roheim és Macskovics Titusz megfellebbezték. A felebezés fölötti döntést mindenki érdeklődéssel várta, épen az ügyben elhangzott beszédek miatt.

Tegnap végre megérkezett a miniszteri határozat, mely a külterületi utak ügyében hozott összes határozatokat, alaki okokból, megsemmisítette és az eljárásnak újból leendő felvételét rendelte el.

Igazgatói jelentés a Szent-István-Társulat 1907—908. évi működéséről.

Ma tartotta a Szent-István-Társulat évi rendes közgyűlését.

Erdősi Károly igazgató jelentésében részletesen beszámolt a Szent-István-Társulat s a társulattal kapcsolatos nyomdai és könyvkiadó részvénytársulatok mult esztendei életéről. A főnállásának hatvanadik évét betöltő Szent-István-Társulat ma épen oly hűséggel ragaszkodik alapítóinak gondolatához, mint ragaszkodott az első évben: jó és olcsó könyvekkel akarja ellátni a magyar olvasóközönséget. E célt szolgálja úgy a rendes, mint a pártoló tagsági intézmény. Az első az intelligens közönség szellemi szükségleteit tartja szem előtt, utóbbi a

kevésbé művelt osztályokról gondoskodik. Amaz ellátja olvasnivalóval az irodalom, színház, sajtó és közélet által hitében naponta megtámadott honoratiosztályt, emez pedig azoknak az embereknek fölvilágosítását tűzte ki céljául, akikre kivetette hálóját az istentagadó és hazátlan szociáldemokrácia.

Rendes tagjainak elsősorban a Katolikus Szemlét küldi a Szent-István-Társulat. A dr. Mihályfi Akos egyetemi nyilvános rendes tanár szerkesztésében megjelenő folyóirat ma a legértelmesebb s leginkább dísztingvált magyar revue-k közé tartozik. A szemlén kívül újabban jeles hitvédelmi műveket ad tagjainak tagilletményként a Szent-István-Társulat. A múlt évben kezdte meg ezeknek kiadását s mindjárt az első esztendő alig sejtett eredménnyel végződött. A kis kék könyvecskek szenzációi lettek a magyar könyvpiacnak. Prohászka Ottokár székesfehérvári püspöknek és Giesswein Sándornak, társulatunk alelnökének könyve ezer meg ezer embert ejtettek gondolkodóba, ragadtak magukkal s hódítottak meg a keresztény világnézetnek.

A rendes tagsági illetményeknél nem kevésbé fontos szolgálatokat végeznek a katolikus öntudat ébresztésében és fenn-tartásában a Szent-István-Társulat pártoló tagságának jutaléka. Ezekkel a nép lelkéhez akarnak férkőzni; abba akarják behinteni a hit és hazafiság magvait s a társulat ily irányu becsületes törekvése a papság és tanítóság lelkes támogatása közben napról-napra szélesebb körökben érvényesülhet, mivel ma már a pártoló tagok száma 15-955, a múlt évinél tehát 4730-al nagyobb. A pártoló tagoknak is a katolikus irodalom tejfelével igyekezett kedveskedni a társulat, mert a tavalyi tagilletményekről egyhangú volt az a kritika, hogy ezeknél alkalmasabb olvasmányokkal nem igen fogtak még nálunk az alsó néposztályok lelkének megnyeréséhez.

Pezzgő irodalmi élet folyt a Szent-István-Társulat tudományos és irodalmi osztályában is. Uléseit gr. Majláth József, Türi Béla, dr. Czirbusz Géza, dr. Huber Lipót, dr. Reiner János, dr. Aldágy Antal, Kudora János, dr. Katona Lajos, dr. Mázty Engelbert, Huszka József, dr. Lukács J. és P. Velics László S. J. fölolvásait tudományos életünk jelentős mozzanataivá avatták. Kiadványai közül a felolvasó ülések közleményei értékes adaléka a magyar tudományosságnak.

Tagjainak tudományos munkásságát könyvtárával s a Pázmány-Egyesülettel közösen berendezett olvasóteremével mozdítja elő a Szent-István-Társulat.

A Szent-István-Társulattal kapcsolatosan működő nyomdai és könyvkiadó részvénytársulatok ugyanazon szellem szolgálatában állanak, mint maga az anyaintézet. A nyomdai részvénytársulat üzletéve — amint az igazgatói jelentés hirdeti — ezidén szép anyagi sikerrel záródott. Foglalkoztatott a nyomdai vállalat 337 személyt, kik közül az irodában dolgozik 12, a könyvkötőben 88, magában a nyomdában 232, segédszemélyzetként pedig 5. Két napilapon („Alkotmány” és „Uj Lap”) kívül 42 hetilap és folyóirat, a társulat kiadványai s 2753 tételben szereplő idegen rendelés készült a nyomdában, mely mindezt jelentékenyebb új befektetés nélkül tudta előállítani.

A könyvkiadó részvénytársulat fő gondját a múlt évben is a tankönyvek kiadására fordította. A Szent-István-Társulat tankönyvkiadványainak jelentékeny részét teszik a hittani tankönyvek, melyeket úgy az elemi, mint a felsőbb iskolák számára készítettek. Uj munkákkal gyarapította az elemi és polgári iskolák, valamint gimnáziumok és tanítóképzők részére már eddig is kiadott könyvek gazdag sorozatát, a ifjusági iratokat, népiratkákat és a Családi Regénytárt is. A népiratkákat tót, oláh és bunyevác nyelven is kiadta s ezen kiadványainak üdvös hatását már eddig is észlelték a nemzetiségi vidékek népeletének figyelői. Uj kiadások készültek az elfogyott munkákból, a jövő esztendőre pedig olyan munkatérre áll az igazgatóság, mely — ha sikerül megvalósítani — jövő üzletévé a rohamos haladás időszakává avatja.

VITA

SÓSKÚT FORRÁS VASMEGYE

ALKALIKUS NATRON-LITHION GYÓGYVIZ.

Orvosilag ajánlva: Hugysavas diathesis, közsvény-, cukorbetegség-, gyomor-, vese- és húgyhólyag bántalmaknál stb.

Mint üdítő és borvíz páratlan!

:: Bővebb felvilágosítással szolgál a ::
Központi iroda: Budapest, V., Lipót-körút 29. sz.

Kapható Rukovina Nándor, Farkas J. és Sztojkovics utódai urak fűszerkereskedéseikben. 50-16

Felhívás a szabadkai összmunkásokhoz!

Munkások! Testvérek! végre elmondhatjuk azt, hogy nem kell már a vörös banda után nekünk öntudatlanul, mint álmókórosoknak támolyognunk, hanem mint józang-gondolkodású emberek saját belátásunk szerint, minden presszió nélkül, haladhatunk az élet nehéz és viszontagságos útjain keresztül. Minden józang-gondolkodású munkásembernek tudnia és éreznie kell azt, hogy csakis a szervezkedésben és a kereszténységben van meg az az erő, mely a munkásosztályt az igazi boldoguláshoz vezeti. Tehát a keresztény szervezkedés jelszava alatt, kell minden tisztességes magyar munkásnak küzdenie a létértvaló harcban.

Igaz, hogy azok, a magukat nemzetközi apostolokként feltölt véresszájú zsidó-vigécek uton-utfélén mindig azt állítják, hogy csak azok az öntudatos munkások, kik az ő táborukban vannak; de mi azt egyenesen megcáfoljuk azzal a megokolással, hogy nem öntudatos munkás az, kit a vörösök zsidókópói ellenőriznek lépten-nyomon.

Az öntudatos nagyon szépen hangzik, és kell, hogy minden munkás ember avval felruházva legyen, csak hogy ezt senki sem érheti el a vörös lobogó alatt, a mely mint tudjuk, csak akaratlan páriákat tud nevelni.

Egy ut vezet az igazi öntudatosra, az a keresztény szociálisták. A keresztény szociálisták tábora az igazi munkásszabadságért küzdök tábora, ezt mi tudjuk és érezzük. Epen ezért erős a hitünk és meggyőződésünk a győzelemben, bármilyen képtelenségnek is tűnjön föl ez a tájékozatlan vörös bandák előtt.

A társadalmat, s főleg a munkástársadalmat, nem az éretlen nemzetközi szociálisták, hanem a már kipróbált keresztény-szociálisták fogja orvosolni. Aki tehát munkás és önértetes munkásnak vallja magát, az sorakozzék a kereszties zászló alá, hogy jogainkat mennél sikeresebben és fényesebben kivihassuk.

Addig is éljünk úgy, hogy elősegítsük a jövő békés kialakulását. Az idők mostohaságát békén viseljük el addig, míg törvényes és békés uton jobb megélhetést nem biztosíthatunk magunk, valamint családunk részére. Hisz köztudomású dolog, hogy a forradalom mindig csak rombolt és gyilkolt, de jót nem hozott soha, míg a törvényes és békés kenyérküzdelem mindig megtermette a maga áldásos gyümölesét.

Fel tehát munkás, itt az idő: „Rabok leszünk vagy szabadok, ez a kérdés választatok.” A vörös banda 30 éves álnokságaiból mi csak a kivetkőző tanulságot vonhatjuk le:

Ne higgy a nemzetközinek, akármivel is hiteget, annyit ér hazug száján a szó, mint döglött levon a négy patkó.

Román Nándor,
az alföldi keresztény szociálisták
kerületi titkára.

HIREK.

Tájékoztató.

Május 30. A Kossuth asztaltársaság majálisa, a városi erdőben. Kezdeté ese 8 órakor.

Junius 18. A magyar asztaltársaság nyári mulatsága Radonaváccon. Felvilágosítás az asztaltársaság helyiségeiben.

— **Hitoktatói értekezlet.** A Szabadkai hitoktatók testülete ma, pénteken délután 4 órakor értekezletet tart.

— **A városi tisztviselők országos kongresszusa.** Tudósítók írja: Zombor szabad királyi város tisztviselői kara részéről Gyurisits főjegyző, Lisztyevits főkapitány, Thurszky főügyész és Ratkó adóoszt vesznek részt a Budapesten május hó 10-én megtartandó országos értekezleten a városi tisztviselők és különösen segédszemélyzetek érdekeinek megvédése végett. Az elért eredményről az ország összes tisztviselői értesítetni fognak. Az értekezlet egy monstre deputációt fog kiküldeni, kik a kormány tagjainál fognak értekezletet s kérni a támogatásukat. Ezen értekezleten elnökölni fog Holló Lajos országos képviselő.

— **Miniszeri köszönet.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter a zombori takarékpénztárnak a zombori felsőkereskedelmi iskola javára tett 400—400 kor. adományáért köszönetét nyilvánította.

— **A szabadkai keresztény szociálisták és Polónyi.** A szabadkai keresztény szociálisták a Polónyi-Lengyel ügyben hozott ítélet után táviratilag üdvözölték Polónyi Gézát. Polónyi egyébként az ország minden részéből százával kapja az üdvözlő sürgönyöket.

— **Választók figyelmébe.** Az 1886. évi 753. sz. kuriai döntés értelmében, ha egy tulajdonos két község határában bir ingatlanal, s földadója egyik községben sem üti meg a választói censt, joga van az illető tulajdonosnak a két községben fizetett földadó összesítését, illetve a választói névjegyzékbe való fölvételt az így összesített adó alapján kérni. Ugyancsak az 1883. évi 216. sz. kuria döntés a választói census érdekében a III. és IV. osztály kereseti adó összesítését elrendeli.

— **Sztrájkok mindenfelé.** Az óbudai Fürst féle kartonnyomó-gyár munkásai már két nap előtt sztrájkba léptek. Mint a „Munkás Hiradó” közli, a sztrájk oka az volt, hogy egy Kemény nevű vegyész-mérnök folyton sértegette a munkásokat és munkásnöket s mikor ezért az igazgatóság nem adott orvoslást, beszüntették a munkát. A sztrájk ma véget ért, mert a mérnök bocsánatot kért a munkásoktól. — Az újpesti juttagyár 800 munkása és munkásnöje ma sztrájkba lépett. Az alkalmazottak béremelését kérték, az igazgatóság ellenben leszállította a béreket, mire kitért a sztrájk. Az üzem részben folyik. — A pécsi villanytelep munkásai sztrájkba léptek. Egyelőre a Zsolnay-gyár kölesönözött néhány munkást és sikerült új munkásokat is találni, akiknek azonban sokkal többet fizetnek, mint a régi munkások kaptak. A gyárat rendőrség őrzi s az ott dolgozó munkások is csak rendőri felügyelet mellett mennek haza. A sztrájkolók kitartanak.

— **Diszebéd Szerényi tiszteletére.** A Bácsbodrog vármegyei Tulipán Házipari Szövetség a kiállítás megnyitására Zomborba érkező Szerényi József v. b. t. t. keresk. államtitkár tiszteletére május hó 13 án, d. u. fél 2 órai kezdettel a városháza termeiben diszebédet rendez, amelyre ez uton is meghívja a n. é. közönséget.

— **Eltűnt börtönfelügyelő.** Hajós Izidor, a zombori kir. törvényszék börtönfelügyelője tíz nap előtt álitólag Kalocsára utazott és azóta eltűnt. Levelet irt az ügyész-séghez, amelyben bejelenti, hogy boldogtalan családi élete miatt öngyilkos lesz. Az ügyész-ség elrendelte köröztesét. — E hó 4-én végre önként jelentkezett a zombori ügyész-ségnél.

— **Mentőink mult havi működése.**

A mentő osztály a lefolyt hóban igénybe vett a következő eseteknél ugymint: sebzés sérülés 54, belső bajok 8, betegeknek a kórházba szállítása 20, elmebeteg szállítás 3, tüzhöz kivonulás 1, hullaszállítás 7, összesen esetben fordult elő. A folyó évben 367 esetben, a mentőosztály fennállása (1896. év szeptember 12) óta a mai napig összesen 9393 esetben működött.

— **Az utbiztos botja.** 1908. május 1-én

pénteken, a Vöröskereszt-utcában Rozsnyik elvtársunk egy kocsit szalmával jött megrakodva. Egy kerékigig érő sárnál találkozott Krempatics uti biztossal, ki üres kocsival jött vele szemben. Mindamellett, hogy a kocsi jó előre látta, hogy nagyon megrakott kocsit jön vele szemben, mégsem várta meg a kitérőnél, hanem neki hajtott elvtársunk megrakott kocsijának, úgy hogy a sár közepén találkoznok kellett. A biztos ur, hogy kedvét töltsse, sétabotjával háromszor Istenigazában rávágott elvtársunk lovának a fejére. Mint értesülünk, a biztos urnak állt feljebb, holott ő volt ebben a dologban a ludas. Várjuk a következményeket. A város tisztviselőjétől jobb lelkiismeretet kérünk polgáraink részére. (R.)

— **A csábító ügyvédök ellen.** A

földművelésügyi miniszter utasította az összes törvényhatóságokat, hogy azokat az engedéllyel nem bíró ügyvédöket, akik külföldi gazdaságok részére magyar gazdasági munkások közvetítésével üzletszerűleg foglalkoznak, szigorúan üldözzék és büntessék. A miniszter tizenöt nap elzárást vagy hat-száz korona bírságot szab ki ezekre az ügyvédökre.

— **Csöd.** A szabadkai királyi törvényszék

Simon Salamon, zentai bejegyzett kereskedő ellen a csődöt elrendelte. Tömeggondnokul Biró Károly dr. zentai ügyvéd neveztetett ki.

— **Kirabolt mecenás.** Pertics Jakab,

kelebia-újszállási lakosnak sikerült egy kis pénzhez jutni. Az áldomás elmaradhatatlan volt s az áldomáshoz mindig akadnak szorjas pajtások. Mikor Pertics már alaposan felöntött a garatra, a vendégei elcsalták őt Szabadka egy girbe görbe utcájába, s ott a pénzt, százötven koronát, erőszakkal elvették tőle. Az egyik tettest, Szücs Komár István személyében sikerült rendőrségünknek letartóztatni.

— **Vasutas szerencsétlensége.** Halá-

los baleset történt tegnap reggel hét órakor, mint tudósítónk írja, a magyarkanizsai vasuti állomáson. A Magyarkanizsáról—Zentára induló vonat elütötte Tos vasuti munkást, aki úgy esett a sínekre, hogy a mozdony kerekai fejét a törzstől teljesen elvágták. Hogy a szerencsétlenség oka miatt felelőségre vonható-e valaki, vagy a szerencsétlen munkás önmaga volt halálának az oka, azt a megindított vizsgálat van hivatva kideríteni.

Lakás-áthelyezés. Dr. Prokesch Géza lakását Zombori-ut Báics-féle házból Bercsényi-utcába, a zálogházzal szembe, helyezte át. 384-6-4

Gyilkosság a Palics partján.

Ma reggel agyonvert ember holttestére akadtak a Palics partján, Aradszki Mitó szállásától 100—150 lépésnyire. Az agyonvert ember Szmilenska Mezei Péter halász. A bünesetről eddig a következőket tudták meg:

Aradszki Mitónál tegnap szvecsár volt. A házi ünnepen résztvett Mezei Péter palicsi halász is. Vigan folyt a multság esti 9 óráig, amikor Mezei, már meglehetősen ittasan elindult hazafelé, a palicsi házhoz. Száz százötven lépésnyire haladhatott a sötétben a tanyától, mikor megtámadták és agyonverték.

Reggel Aradszki egyik házbélije birkákat hajtott ki a legelőre, s utjában akadt a holttestre. Azonnal értesítette a házbelieket és a csendőrséget is. Mezei fején hétecentiméternyi repedés, bal járomcsontján zuzódás

van. Zuzódásokat találtak még a karokon és a combokon is. A zuzódások tompa eszközzel ejtett ütésekből származnak. A csendőrség, a helyszíni szemle megejtése után, értesítette a mentőket, akik a holttestet a zentai temető boncházába szállították.

A gyilkosoknak még nem akadtak a nyomára. Azt hiszik azonban, hogy a gyilkosságot bosszúból követték el. Mezeinek, mint halásznak sok baja volt az orvhalászokkal, közülök többet be is csuktak. Nem tartják tehát kizártnak annak a lehetőségét, hogy a gyilkosságot bosszúból, valamelyik börtönből kiszabadult orvhalász követte el.

Nyári menetrend

megjelent és kapható:

HEUMANN MÓR

könyvkereskedésében

Szabadkán, Fő-tér, a Szentháromsággal szemben.

INNEN-ONNAN.

A legszebb időben indult el a hajó Zsidóf... pardon! Siófokról Füredre, tele abból a fajból való utasokkal, a melytől — fájdalom — maholnap még a fogas is kivész a Balatonból és a kies tóból valóságos Holttenger lesz. Vigan folyt a „szellemekhedés”, mikor hirtelen vihar támadt, mely ugyancsak megtáncoltatta a hajót, no meg a rajtlevőket is, a kik most időtöltésből rókavadászatot rendeztek. Ezt a nemes mulatságot azonban végre is megsokalván Kohn ur, odavánszorog a parancsnoki hidhoz és rimánkodó hangon kiáltja:

— Khopitányg ór, khopitányg ór, álljon meg, én khiszállok!

*

Tanító: Ki tudná megmondani, hódj miért nem ettek meg az oroszlanok Dánielt a barlangban?

Pinkász: En todok. Mert tajnesz (bójt) volt.

*

— Mit csinál orvosjelölt ur, ha meghül?

— Köhögök, tanár ur.

A „Deres” című élelappból.

Ne köhögj!! Igen ám, de muszáj. Ki mondja azt neked? Végy egy üveg Illés-féle törvényesen védett **utifü kivonatot**, amely a legbiztosabb szer köhögés, rekedtség s mellfájás ellen, még a legmaka-csabb eseteknél is. Az Illés-féle **utikivonattól** három-négy nap alatt úgy elmúlik a köhögés és egyéb bajai, mintha soha sem lettek volna. Hála és köszönőiratok az egész országból. — **Ára tven-genként 1 korona.** — Kapható a készítőnél: **Ij. ILLÉS ANTAL** vörös kereszt gyógytárában Szabadkán, Eötvös-utca (bankpalota, régi posta helyén). Megrendelések vidékre utánvét vagy a pénz előleges beküldése mellett eszközöltetnek. 325-9

SZINHÁZ.**A leányszöktetés.**

Mrgud-nak a csajkasok életéből vett életképét adott elő tegnap a szerb színészek. A darab egyszerű. Gazdag leányt szegény legény megszöktet, mert a szülők a házasságot ellenzik. Végül a szülői szeretet győzedelmeskedik, s megbocsát a boldogul élő párnak. A zenét Bajics írta a darabhoz, ő is volt a karmester. A zeneszerző a szláv motívumokból színes dallamokat állított egybe. Megmutatta, hogyan kell a népzene motívumait eredeti felfogással feldolgozni a nélkül, hogy a lényegből kivetkőztette volna. A darabot váratlanul új szereposztásban adták, minek oka a társulat néhány tagjának viszálykodása volt. Kitűnő volt Markovicsné, Lukics, Lukicsné, Markovics, Matejics. Művészi érdemük, hogy alakításaikban a népet tulusz nélkül mutatták be, pedig ma már ugyszólván jelszó a tulusz a népszínművekben épen azért, mert a színész manapság a kérdéses magasságából ismeri csak a népet, melyet közvetlenül nem tanulmányoz, a közvetett tanulmányozásra meg rossz munkák állnak csak a rendelkezésére. Spasicsné és Markovics énekét megismételtették.

REGÉNY.**AZ ANTIKRISZTUS CSODÁJA.**

Fordítja: Kőrömezy Ernő.

121

Most azonban Donna Micaela hirtelen odaugrott Marcia elé. Izgatott volt szörnyen s szinte maga is megijedt attól, mit most tenni akart. De most nem volt idő a habozásra. „Marcia — suttogta feléje remegő hangon. — valld be! valld be, ha van bátor-ságod hozzá!”

Az asszony megriadtan nézett rá.

— Hisz ugy sem tagadhatod, — biztatta Donna Micaela, — szakasztott a te képed. De ha semmiáron sem akarsz, én nem árulak el.

— De ő meg fog ölni, — felelte Marcia.

— En ismerem azt, aki nem fogja megengedni, hogy megöljön téged, — erősítette Micaela — vallj be mindent, különben elszakasztják tőled a gyermeket!

A tömeg néma csendben állta körül őket s bémész tekintettel nézte a két asszonyt. Eszrevették azt is, mint küzködik magával Marcia. Arca, ajka idegesen rándult meg s vonaglott egyre. Nagysokára szólni kezdett.

— Ez az én gyermekem, — suttogták ajkai, de oly halkán, hogy senki sem értett belőle egy szót sem. Akkor pár pillanatra erőt vett magán s ismételte újra, most már hangosan jajveszékélő módon: Ez az én gyermekem!

— Most már mit fogsz velem tenni, hogy megtudtad a valót? — fordult férje felé. Igen az enyém, de nem te vagy az apja. Akkor született, mikor te Messinában voltál oda dolgozni. La Felucca gondjaira bízta, épúgy, mint Ninetta is rábízta újszülött gyermekét. Egyik napon aztán, mikor meglátogattam, azzal fogadott, hogy Ninetta kicsikéje meghalt. Legelsőbb is az a gondolat jutott eszembe: Ah, csak legalább az enyém pusztult volna el! Akkor aztán azt mondtam La Feluccának: Te csak ugy mond mindenfelé, hogy az enyém halt meg, de Ninettáé életben maradt. Odaajándékoztam neki ezüstnyelű fésűmet s hazatértem. Mikor te visszajöttél Messinából, így szóltam hozzád: Fogadjunk örökbe valami kis gyermeket. Nem vesztünk vele semmit. Öreg napjainkra lesz legalább, aki gondunkat viseli. Te beleegyezted s én saját gyermekeimet hoztam a házhoz Magad is megszeretted s azóta ugy éltünk egymással, mint valami szelid, turbékoló gerlepár.

Mig ő így beszélt, a rendőr letette a gyermeket a földre. A mogorva férfiak elhúzódtak előle s ő bántatlanul távozott el. Micaela azonban ugyancsak megijedt, mikor a rendőrt elmenni látta. Hisz épen most kellett volna maradnia még, hogy megvédelmezze ezt a szegény, gyámoltalan asszonyt. Mintha a távozásával azt akarta volna mondani: ez az asszony törvényen kívül áll, én nem segíthetek rajta.

A férfiak ott, ugy látszik, hasonló nézetet voltak, mert egyik a másik után oldalgott el onnan.

Pietro, a férj, még mindig mozdulatlanul állt meg ott helyén s még csak a szemét sem vetette fel a földről. Arca kemény küzdelmet árult el. Keblében a düh és fájdalom hadakozott egymással. Valami rettenetes esemény volt készülődben, ugy látszott, csak arra vár, hogy Marciaival egyedül maradjon.

A legborzasztóbb azonban az volt, hogy az asszony meg sem kísérelte elkerülni sorát. Megbénította az a tudat, hogy számára készen áll az ítélet, ezt mi sem változtatja meg. Mozdulatlan állt meg ott helyén, s egy szóval sem könyörgött kegyelemért. Ugy meghunyászkodott, mint az eb haragos gazdája előtt. A sicíliai nők jól tudják, mi vár rájuk, ha nekiharagították urukat.

Az egyedüli, ki védelemre sietett, Donna Micaela volt.

(Folyt. köv.)

Legjobb ez idő szerint a valódi szabadalmazott „TURUL” peronoszpóra permetező,

mely a kecskeméti mezőgazdasági kiállításon aranyéremmel lett kitüntetve,
mert a hord ereje a legmagasabb gyümölcsfákra is fel visz, a szőlő permetezésnél
a legfinomabb köd arányban permetez.

Egyedüli elárúsítója: **BARTEK KÁROLY, rézműves** (I. IV. kör, Damjanich-utca 614. sz. a.)
ahol is bármilyenmű permetezők javítása pontosan és jutányosan eszközöltetnek. 372-33-11

Üzlet megnagyobbítás.

Van szerencsém értesíteni az érdeklődő vevő- és gazdaközön-
séget, hogy

szijgyártó-üzletemet 365-12-10

megnagyobbítottam s állandó nagy raktárt tartok minden fajta
kocsizó és nyerges lószerszámokból úgy, hogy
100 ló minden pillanat-
ban felszerelhető.

Megrendelések gyors és ju-
tányos áron a legjobb
anyagból készülnek el.

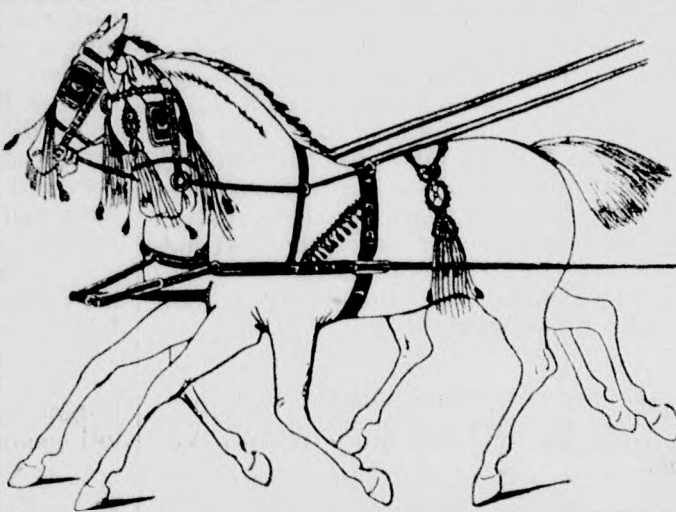
Bármily nálam rendelt áru-
ért több évi jótállást
vállalok.

☛ Kivánatra képes árjegyzék
ingyen és bérmentve küldetik. ☛

Tisztelettel

Andrássy György

Teréz-tér 83., saját ház.

Üzlet-áthelyezés.

Van szerencsém a n. é. közön-
séggel tudatni, hogy

fehérnemű mosó- és tisztító-intézetemet
őzv. Milkó Mórné-féle házból
I. kör, Asztalos-utca 303. sz.,
Kudlik-féle házba helyeztem át.

Szabadka, 1908 május hó.

Tisztelettel

385-6-4

Kaich Dezsőné.

☛ Építési iroda áthelyezés. ☛

Salga Mátyás építési iro-
dáját VI. kör, Miklós-utca 25.
sz. a. (Teréz-templom mögött)
saját házába helyezte át.

383-7-3

Kiadó villa Palicson,

közvetlen a földmives-iskola
igazgatói lak mellett

**2 szoba, 2 verenda,
konyha, pince stb.
azonnal kiadó.**

Bővebbet:

Nagy Ferenc

Építőmester 380-10-4

VI., Halasi-ut 377. sz.

Papi ruhák.

Van szerencsém a nagyságos és fő-
tisztelendő papság becses tudomására hozni,
hogy az őszi és téli időnyre való fekete,
színtartó papi szöveteim megérkeztek s azo-
kat üzletemben nagy választékban raktáron
tartom s igyekszem úgy mint eddig, ezen-
tul is megrendelőimnek teljes bizalmát és
megelégedését kiérdemelni.

Vidéki megrendelésnél elég egy minta
reverenda vagy ruha beküldése is; kivá-
natra azonban saját költségemen a helyszínére
személyesen kiutazom.

Templomi miseruhák elkészítését, vala-
mint azok javítását is jutányos áron el-
vállalom.

Üzlet: Nemzeti Casinó épülete mellett
levő Balog György-féle ház. Vesselényi-ut.

Hadnagy István,

195-59

papi és polgári szabó.

Lapunk kiadóhivatalában kapható:

A FALU SZÉPE.

Angol regény 2 kötetben.

Irta: **M. B. CROKER.** Fordította: **DUGOVICH IMRE.**

Ára a két kötetnek bérmentes
küldéssel 1 korona.

A MI IGAZ HITÜNK.

Irta: **Hiersch Ágoston.**

Ez a munka az óriási német katolikus irodalomban is
jelentős helyet vívott ki magának, s Körmöczy Ernő zamatos
szép magyar nyelvű fordításban méltó arra, hogy a mi littera-
turánkban is tért hódítson. — S mit foglal magában a könyv?
Mikor olvassuk, úgy érezzük magunkat, mintha angyal szár-
nyak emelnének a magasba, a honnan egy pillantással áttekint-
hetjük mindazt, mi szent hitünkben foglalva van. Méltó, hogy
helyt találjon minden katolikus könyveit közt, legyen az ifjú
vagy felnőtt.

Ára füzve 40 fillér, egész vászonba kötve 70 fillér.

Megrendelhető:

a Szabadkai Nyomda- és Hirlapkiadó-vállalat
mint szövetkezetnél Szabadkán.